

ESZTERGOM -BUDAPEST

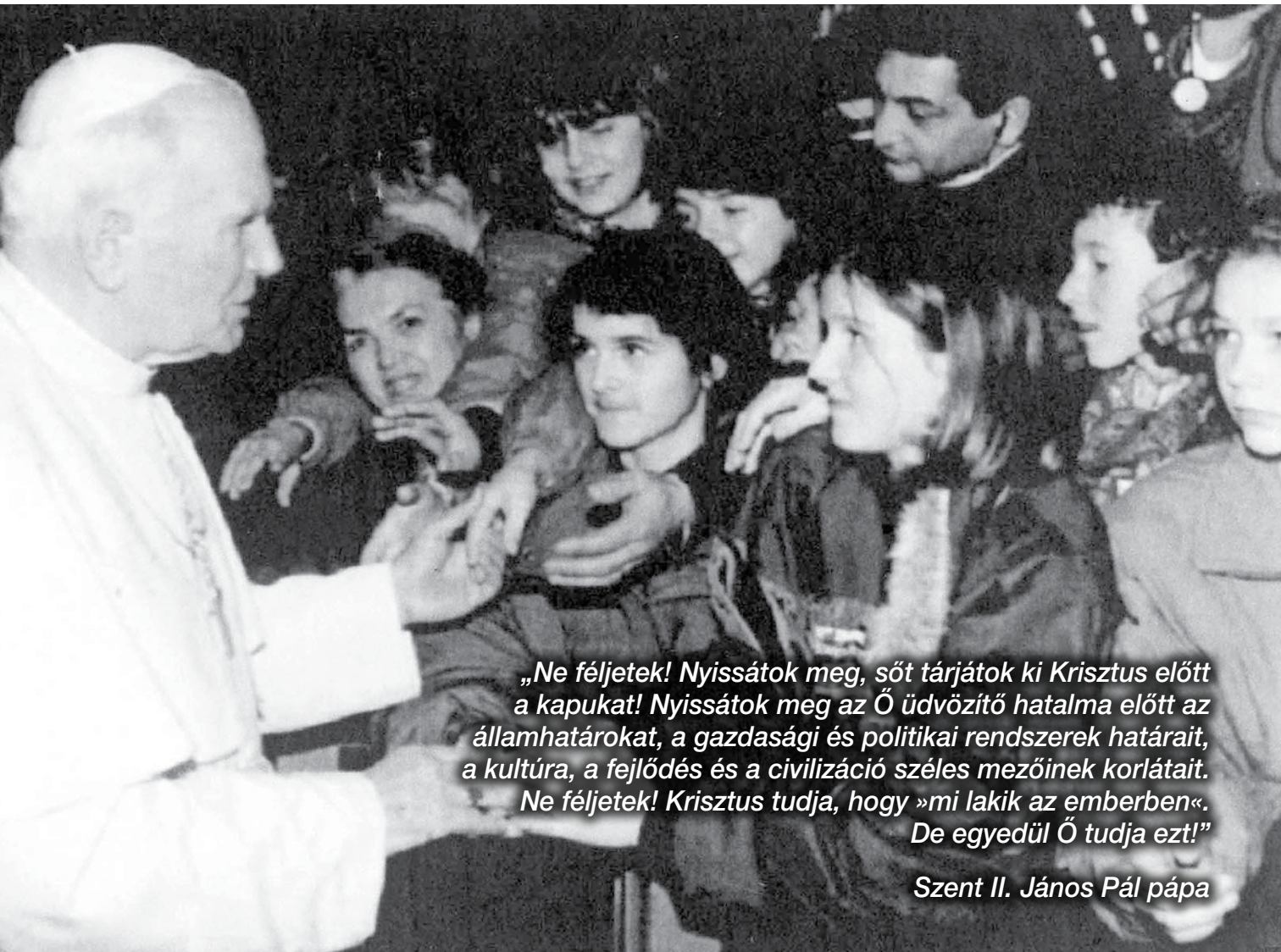

ŐSZ

H i t • R e m é n y • S z e r e t e t

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye negyedévenként megjelenő lapja

16. évfolyam – 2018/3. szám

„Ne féljete! Nyissátok meg, sőt tárjátok ki Krisztus előtt a kapukat! Nyissátok meg az Ő üdvözítő hatalma előtt az államhatárokat, a gazdasági és politikai rendszerek határait, a kultúra, a fejlődés és a civilizáció széles mezőinek korlátait. Ne féljete! Krisztus tudja, hogy »mi lakik az emberben«. De egyedül Ő tudja ezt!”

Szent II. János Pál pápa

TÖBB VAGY, HA ADSZ

TEMPLOMREKONSTRUKCIÓ

KÉSZÜLŐDÉS

Decemberben szentelik püspökké Mohos Gábort

Az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki 2018. október 4-én Mohos Gábor pápai káplánt Ferenc pápa. Szentelése december 8-án, szombaton délelőtt 10 óra 30 perckor lesz az esztergomi bazilikában. A főszentelő Erdő Péter bíboros lesz, Michael August Blume nuncius és Ternyák Csaba egri érsek pedig a társszentelők. Az új püspök jelmondata a Zsoltárok könyvéből származik: „Quis sicut Dominus, Deus noster?” – „Ki olyan, mint az Úr, a mi Istenünk?”

Mohos Gábor 1973. szeptember 11-én született Budapesten, 1999. június 19-én szentelték pappá. Filozófiai tanulmányait az Esztergomi Hittudományi Főiskolán végezte, teológiát Rómában a Pápai Gergely Egyetemen tanult. Volt káplán Szentendrén és a Budapest-erzsébetvárosi plébánián, plébános az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye Karizmatikus Személyi Plébániáján. Érseki titkár és szertartó 2003 és 2008 között, később a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára, majd idén augusztustól a mai napig Rómában a Pápai Magyar Intézet rek-

tora — ám ezt a megbízatást az új kinevezés miatt ott kell majd hagynia.

„Igyekszem minél nyitottabb lenni, mert hiszem, hogy ha Isten meghív, akkor vezet is. A lelki készület helye és ideje mindenekelőtt a napi imádság” – fogalmazott a Magyar Kurírnak nyilatkozva a püspöki hivatás kapcsán Mohos Gábor. Választott jelmondatáról szólva kifejtette, ez a szöveg hasonlít arra, ami Mihály arkangyal nevének a jelentése: Kicsoda olyan, mint az Isten? „Szent Mi-

hály napján tudtam meg, hogy a Szentatya segédpüspöknek nevezett ki, és az a nap egyben a keresztelesem negyvenötödik évfordulója is volt. Másrészt a 113. zsoltár mélyen megérintett. Hasonló a Miatyánkhoz abból a szempontból, hogy először az égre, a mindenható Istenre emeli a tekintetünket, aki aztán lehajol, hogy minket is felemeljen. Ma, amikor annyi kihívás és küzdelem vár ránk, amelyek e világhoz kötik a figyelmünket, fontos, hogy Istenre emeljük a tekintetünket, aki minden földi felett áll, és Krisztusban minket is meghív: engedjük, hogy felemeljen. Ez jó iránytű is számomra” – mondta. Megjegyezte, az embernek a saját akarátát az Istenéhez kell igazítania. Ez lemondással is jár, de minden valódi élethivatásnak jellemzője.

„Nagy hálával tartozom Paskai László és Erdő Péter bíboros úrnak is, akik atyai figyelemmel és szeretettel támogattak” – tette hozzá, hangsúlyozva, Krisztus fényét kell eljuttatnunk mindenkihez. Jézus arra hív, hogy rajtunk keresztül minél többekhez eljuthasson. Az ő örömhírét, szeretetét kell továbbítanunk az emberek felé.

MK

Tizenkilencedik alkalommal adta át a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) a Szent Erzsébet rózsája díjat. A kitüntetésre javasoltak közül ebben az évben a Győri Egyházmegyei Karitás javaslatára a testület tagjai Horváth Kálmánét választották. A díjat Veres András győri megyéspüspök, a püspöki kar elnöke adta át november 17-én Budapesten, a Szent István-bazilikában. Ugyanezen az alkalmon vehették át elismerésüket Az Eucharisztia az Egyház életének forrása címmel hirdetett rajz- és fotópályázat győztesei Erdő Péter bíborostól.

Egy nap Mindszenty bíborossal címmel rendeztek konferenciát a magyar szentek és boldogok emléknepjén, november 13-án Budapesten a Párbeszéd Házában. A konferencia záró szentmiséjét Erdő Péter mutatta be a Szent István-bazilikában.

Ugyancsak november 13-án, az esztergomi szeminárium kápolnájában ünnepi szentmise keretében helyezték el Boldog Brenner Já-

nos ereklyéjét, amelyet előzőleg a Szombathelyi Egyházmegyében tett kirándulás alkalmával kaptak a kispapok ajándékba Székely János megyéspüspöktől.

Együttműködési nyilatkozatot írtak alá a Szent Ferenc Kórház, a Betegápoló Irgalmasrendi Kórházak, a Bethesda Gyermekkorház és a Mazsihisz Szeretetkórház fenntartói, illetve vezetői. A dokumentum szövege szerint az intézmények célja, hogy részt vegyenek az egészségügy fejlesztésében és közösen hozzanak létre egyházi alapon nyugvó nővérképzést.

Az 1956-os forradalom leverésére emlékező, november 4-i nemzeti gyásznapon a Szent István-bazilikában emlékkoncertet tartottak

Áder János köztársasági elnök és Erdő Péter bíboros részvételével, majd gyertyagyújtás következett a főtemplom előtti téren. Este fényfestéssel világították meg a bazilika homlokzatát.

Erdő Péter november 2-án, halottak napján a hagyományoknak megfelelően szentmisét mutatott be az esztergomi bazilika altemplomában, majd mécseset helyezett el elődei, az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye elhunyt főpásztorai sírjainál. Mindenszentek ünnepén, november elsején Michael August Blume nuncius lelkipásztori látogatást tett Esztergomban, ahol Erdő Péter látta vendégül.

Október 29–30-án a magyar és a román katolikus püspöki kar állandó tanácsa Nagyváradon tartott megbeszélést, a két bizottság tagjai, köztük Erdő Péter, a helyi egyházak aktuális kérdéseiről, kihívásairól értekeztek.

Az MKPK Állandó Tanácsa tízmillió forintos gyorssegélyt folyósított az Indonéziát ért természeti katasztrófák által sújtott lakosság megsegítésére.

Pápai gondolatok

Éves találkozójukra gyűltek össze Rómában a Piero Marini érsek által vezetett Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottságának tagjai és nemzeti küldöttei november 8. és 10. között. A testületet még XIII. Leó pápa alapította 1881-ben, célja pedig „mindig jobban megismertetni, megszerettni és szolgálni a mi Urunk Jézus Krisztust a titokzatos Oltáriszentségben, mely középpontja az egyház életének és küldetésének a világ üdvösségére”. A találkozón Erdő Péter bíboros és Fábry Kornél, a budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Általános Titkárságának főtitkára beszámoltak a 2020-as találkozó előkészületeiről.

A megbeszélések lezárásaként november 10-én, Nagy Szent Leó pápa ünnepén a magyar prímás szentmisét mutatott be a Szent Péter-bazilika Katedra-oltáránál. Szentbeszédében Erdő Péter elmondta, a keresztény hívek közösségeit ma is érdektelen, olykor a keresztényekkel szemben ellenséges közeg veszi körül. Ma is nyitottnak kell lennünk, realista és nagylelkű hozzáállással mindenki felé, aki távol van tőlünk, és akikkel kapcsolatban arra szól küldetésünk, hogy hirdessük az evangéliumot, hiszen, ahogy Szent VI. Pál pápa mondta, az egyház az evangelizációban él – buzdított a főpásztor.

A Szentatya, aki már tavaly megáldotta az eucharisztikus kongresszus missziós keresztjét, amely azóta is folytatja zarándokútját Magyarországon, illetve határainkon túl, a római tanácskozás végén audiencián fogadta a résztvevőket, és külön köszöntötte a magyar delegációt. A következő világkongresszust olyan európai nagyvárosban tartják – magyarázta –, ahol a keresztény közösségek olyan új evangelizációra várnak, amely képes szembenézni a szekularizált, modern korrallal, valamint a globalizációval, mely azal a veszéllyel fenyeget, hogy megszünteti egy gazdag és sokszínű történelem különlegességét. Úgy fogalmazott, a közöny betegségében szenvedő Európában, ahol több helyen megosztottság és bezárkózás uralkodik, a keresztények minde-

nekelőtt megújítják – vasárnapról vasárnapra – hitük egyszerű és erős gesztusát: egybeülnek Krisztus nevében, és egymást testvérek ismerik el.

Kitért arra is, a következő világkongresszusnak – a több mint százéves hagyományt folytatva – az a feladata, hogy rámutasson az újdonság és a megtérés útjára, vagyis emlékeztessen arra, hogy az egyházi élet középpontjában az eucharisztia áll, az a húsvéti misztérium, amely képes kedvező hatást gyakorolni nemcsak az egyes keresztényekre, hanem arra a földi városra is, amelyben élünk és dolgozunk. „Kívánom, hogy a budapesti eucharisztikus esemény elő tudja segíteni a megújulás folyamatait a keresztény közösségekben” – zárta gondolatait Ferenc pápa.

Erdő Péter a Vatikáni Rádióknak nyilatkozva rámutatott: a magyar egyház Európának abba a részébe tartozik, ahol sokáig kommunizmus volt. A nyugati egyház területe ugyan, de már a keleti keresztények is régóta jelen vannak, így kitüntetett helyszíne a párbeszédnek, a különböző kultúrák találkozásának. Ezt kívánja kifejezni a november végén Esztergomban megrendezendő nemzetközi tudományos kongresszus. Felszólal a zsidó egyetem volt rektora, vezető rabbi, aki a széderestéről, valamint a zsidó családoknak a széderen kívüli közös liturgikus étkezéseiről tart előadást. Az eucharisztia keletkezésének ugyanis ez a háttere. Protestáns előadók arról beszélnek, hogy

közösségeikben milyen értelemben tisztelik az úrvacsorát. Három ortodox előadót is meghallgathatnak az érdeklődők, akik a moszkvai, a bukaresti és a konstantinápolyi patriarkátus képviselőjében fognak

beszélni, majd a görögkatolikus és a római katolikus témájú előadások következnek. Mindez a bíboros szerint megmutatja: „az eucharisztikus kongresszus és maga az eucharisztia is inkább egyesítő, mintsem elválasztó erő”.

A széles körű, így liturgikus, kulturális és turisztikai előkészületek kapcsán kitért arra is, most kezdődik az igazi marketingmunka. Ami a stratégiát illeti: a szeretet olyan gondolat, üzenet, amelyet minden felületen érdekes megjeleníteni – vetette fel a főpásztor.

Göbel Ágoston

Világméretű szentségimádás Krisztus Király ünnepén

Ismét egyórási szentségimádásra hívnak Krisztus Király főünnepének előestéjén, november 24-én, szombaton a 2020-as budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve az esemény szervezői. Ezzel lehet csatlakozni az Oltáriszentségben jelen lévő Jézust szerető világon imádókhoz, meghaladva akár a 2017-es lánc létszámát. Egy éve 18 országban, 840 helyszínen imádkozhattunk.

A magyarországi helyszínekről a corpusdomini.iec2020.hu oldalon lehet tájékozódni. Ha nincs a környéken szentségimádási lehetőség, akkor a helyi templomban, iskola- vagy kórházkaplanában, szerzetesi közösségben bárki szervezhet a helyi plébánossal, templomigazgatóval, szerzetesi előljárával egyeztetve szentségimádást. Mindazonáltal a szervezők az internetes regisztrációra is buzdítanak, hogy láthassuk, hányan vagyunk. A délután öt órai kezdés megmarad, de csak mint javasolt időpont, minden közösség akkor csatlakozik, amikor tud és annyi időre, amennyire szeretne.

Békére buzdít az első világháború elrettentő példája

Az első világháború mindenkihez szigorú figyelmeztetésként szól, hogy utasítsuk el a háború kultúráját, és minden törvényes eszközzel vessünk véget a világ számos részét még ma is vérrel szennyező konfliktusoknak – hangsúlyozta Ferenc pápa november 11-én, a Szent Péter téren mondott beszédében. Megjegyezte, úgy tűnik, az emberiség nem tanul a történelemből. „Miközben az első világháború hatalmas tragédiájának összes áldozatáért imádkozunk, mondjuk ki erőteljesen: a békébe, ne a háborúba fektessünk bel!” – hangoztatta az egyházfő. Felidézte az első világháború alatti pápa, XV. Benedek szavait is, aki „felesleges mézszárlásnak” nevezte az éppen száz éve, 1918-ban lezárult konfliktust. A szegényeket oltalmazó Szent Márton ünnepnapjára emlékeztetve Ferenc pápa azt mondta, a szolidaritás mutassa meg a béke útját az embereknek. Az egyházfő négy éve, 2014. szeptember 13-án, az észak-olaszországi Redipuglia katonai emlékhelyen mutatott be szentmisét a világháború kitörésének centenáriuma alkalmából, és leróta tiszteletét a harcokban elesett katonák előtt.

Száz éve, 1918. november 11-én írta alá Németország a vereségét elismerő fegy-

verszünetet az antant hatalmakkal a franciaországi Compiègne közelében, egy vasúti kocsiban, ezzel véget ért a négy évig tartó első világháború. A globális méretűvé duzzadt konfliktust a Ferenc Ferdinánd Habsburg-trónörökös és felesége ellen Sarajevóban, 1914-ben elkövetett merénylet, illetve az ennek nyomán a szerbeknek küldött osztrák-magyar hadüzenet robbantotta ki, és végül mintegy tizenöt millió ember halálát okozta. Az öldöklő küzdelem a korabeli gyarmati és érdekeltségrendszer újrafelosztásával, hazánk és a térség esetében pedig az igazságtalan trianoni békediktátummal zárult.

Budapesten is lépten-nyomon első világháborús emlékművekbe botlunk: hazánkban a legkisebb településtől a fővárosig megszámlálhatatlan szobor, dombormű, obeliszk, sírhant és kereszt állít emléket az első világháborúban elesett magyar honvédeknek. Szóts-Rajkó Kinga az Újkor weboldalon gyűjtötte össze a fővárosi emlékműveket. Mint írja, ha már ragaszkodunk a kerek évfordulókhoz, legalább ekkor álljunk meg egy picit, és nézzük meg jobban a hozzánk közel eső vagy akár távoli emlékműveket. Emlékez-

zünk meg a hősokról, akik életüket adták a Nagy Háborúban, de gondoljunk azokra is, akik hazajöttek, hogy szembenézzenek az élettel, ami már sosem lehetett ugyanolyan. A Magyarok Nagyasszonya-alak több szobron is megjelenik. Láthatjuk a halott katona felett siratóként a IV. kerületi Tanoda téren és az elesett katonát karjában tartó Patrona Hungariae alakjában a VIII. kerületi Ludovika téri, Horvay János által készített Névtelen hősök emlékművén. A védőszent bátorító alakja látható a XIX. kerületben, a Templom téren, a kispesti áldozatok emlékművén, a XXI. kerületi Szent Imre téren, a Magyar feltámadás szoborcsoport részeként, egy sebesült katonának és két gyermek oltalmazójaként áll. Nem csak szobrok, emléktáblák is felidéznek a világháborút. Számos templom oldalában, így a II. kerületben, a Bécsi úton, az újlaki római katolikus templom falán 1926-ban helyeztek el ilyen mementót, és hasonló található a Szervita téri istenházán is.

Somogyi Viktória

Vértanú papra emlékezhetünk

Lengyelország az első világháború végén, 1918 novemberében, 123 éves feldaraboltóság után újjította meg államiságát. Az évforduló alkalmából hazánkban is számos rendezvényt és programot tartottak november 11-én, a Lengyel Függetlenség Napján, különös tekintettel a lengyel-magyar barátságra. A budavári Mátyás-templomban hálaadó szentmisét mutatott be Krzysztof Zadarko lengyel püspök.

Jerzy Popiełuszko halála megerősítette a szabadságért, a megfélemlített emberekért, a bebörtönzött áldozatokért és családjaikért küzdők hitét – mondta október 30-án Tarlós István főpolgármester az 1984-ben meggyilkolt pap életét bemutató kiállítás megnyitóján, a budapesti Kiscelli Múzeumban. Popiełuszko megszólalásai mindig a szere-

tetről és az emberi méltóságról szóltak, ezért volt az elnyomó kommunista hatalomnak gyakorlatilag lehetetlen szembeszállni vele – mondta Tarlós István, rámutatva arra, hogy a diktatúra emberei, akik a Visztula wrocławieki víztározójánál könyörtelen irgalmatlansággal meggyilkolták a papot, „akaratukkal ellentétben halhatatlanná tették őt”.

A 20 tablóból álló kiállítást 2017-ben Varsóban, a lengyel szenátus épületében mutatták be először. A kiállítás a Kiscelli Múzeumban november 25-ig látogatható.

Jerzy Popiełuszko a varsói Kosztka Szent Szaniszló egyházközség plébánosaként a nyolcvanas évek elején rendszeresen misézett a kohóművek sztrájkoló munkásainak, a független szolidaritás megalakulása után pedig a szakszervezet országos lelkipász-

tora lett. A titkosrendőrség emberei 1984 októberében közúti ellenőrzést színlelve állították meg a kocsiját. Összeverték, a csomagtartóba tették, a betömött szájú, összekötözött pap nem sokkal később megfulladt. November 3-i temetésén 250 ezer ember vett részt, 2010. június 6-án Varsóban avatták boldoggá.

KD

Mikor mondta Jézus, hogy misére kell járni?

Azok a gyónók számíthatnak tőlem erre a gonosz kérdésre, akik misemulasztást gyónnak meg. Misére azért járunk, mert Jézus ezt kéri tőlünk. A kérést minden szentmisében megismételjük. Mégis meglepő, mennyire kevés gyónó tudja kapásból megmondani, hol és mikor beszélt Krisztus Urunk a szentmiséről. Minden misében elhangzó jézusi kérés: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” (vö. Lk 22,19. 1Kor 11,24.25). Az „ezt” az Utolsó Vacsora, amelynek újabb és újabb megcselekvése mai néven a szentmise.

Súlyos következménnyel jár, ha ez nem tudatosul bennünk. Egyrészt a szentmise afféle egyházi önkénynek vagy maximum szabadidős programnak tűnik sok magát őszintén Krisztus-követőnek tartó, megkeresztelt katolikus számára is, és így kiürülnek a templomok. Másrészt bekövetkezik az, amire Krisztus Urunk indirekt módon figyelmeztet: elfelejtjük őt, elhalványul az emlékezete, úgy élünk, mint a pogányok, akiknek nincs reményük.

Tudatosítani kell személyes hitünkben, hogy a legkönnyebben és legszorosabban a szentmisében találkozhatunk Krisztus Urunkkal. Gyermeknek szoktam mondani, hogy édesanyjuk iránti szeretetüket kifejezhetik és megerősíthetik egy anyák napján odaadott virággal vagy egy karácsonyi ajándékkal, de sokkal fontosabb, ha napról napra odafigyelnek arra, amit az édesanyjuk kér tőlük. Istenkapcsolatunkban a napi imádság és a jócselekedetek az anyák napi virágnak felelnek meg. Fontosak, de mivel mi vagyunk a kezdeményezők, ezért nem elsődlegesek. Krisztus Urunk mindenekelőtt a szentmisét kérte tőlünk, ahol a lehető legtekélyesebb módon találkozhatunk vele: nemcsak igéjével táplál, hanem nekünk adja önmagát. Testünk és lelkünk éltető tápláléka lesz. Mi csak kiegészíteni tudjuk azt saját kezdeményezéseinkkel. A szentmisében tartjuk fenn Jézus emlékezetét. Krisztus Urunk valóságos Isten, ezért ha mi nem is lennénk, akkor is megtehetné, hogy a kövek beszéljenek helyettünk. De mi vagyunk és a Mi Urunk számít ránk. Szédületes valóság ez. A mindenség Istene a mi döntéseinktől tette függővé, hogy Fia emlékezete cselekvő erőként tud-e megjelenni életünkben és szereteteink életében.

Ha eljárunk szentmisére, az hitéletünk csúcса, mert megtesszük, amit Jézus kér, de forrása is más hívó cselekedeteinknek. Ha nyitott szívvel veszünk részt a hálaadáson

– görög szóval euchariszián –, akkor rá kell döbennünk, hogy ez jutalom is, amelyhez föl kell nőnünk. És ha ezt megértjük, ennek hatása meg kell, hogy jelenjen a templomon kívüli életünkben is, abban, ahogy Istent imádságban megszólítjuk, és abban, ahogyan felebarátainkkal bánunk. A szentmise így csúcса és forrása a keresztény életnek, ahogy arra a II. Vatikáni Zsinat atyái rámutattak. Ha rendszeresen részt veszünk rajta, az kötelez. A szentmise által mi magunk emlékezünk rendszeresen Krisztusra, a belőle következő hiteles hétköznapi keresztény cselekedetek

által pedig környezetünket, szereteteinket emlékeztetjük arra, hogy Krisztus jelenléte áldás lehet az ő életünkben is.

Ha rendszeresen elhanyagoljuk a szentmisét, akkor Krisztus Urunk emlékezete a saját életünkben is elhalványul, nem fog megerősíteni bennünket, amikor szükségünk lenne őrá.

Az érem másik oldala, hogy senki nem gondolja, ha mondjuk valamilyen „fontos teendő” miatt havi egy szentmisét kihagy, ennek következtében teljesen elfelejti Jézust. A gond nem ez. A gond az, hogy ez bizony egy világos jelzés a környezetünk felé: „na, annyira azért neki sem fontos az a szentmise. Azért csak meggyőzhető, hogy vannak fontosabb dolgok is Krisztusnál...” És Krisztus emlékezete elhalványul azok körében, akik fontosak nekünk.

Rendben, ha fontosabb nem is lehet senki Krisztusnál, aki az örök élet záloga a számunkra, sürgősebb azért tényleg lehet. Vasárnapi ügyeletre beosztott kórházi ápolóktól

nem várjuk, hogy vasárnap misére menjenek. Mindegyikünknek lehetnek ezzel analóg élethelyzetei. De a Krisztus iránti hálaadás, eucharisztia fontosságát ekkor is fejezzük ki. Ha vasárnap tényleg megfelelő okból, tiszta lelkiismerettel hagytuk ki a szentmisét, menjünk el másnap, egy hétköznapon. Ne mentünk föl túl könnyen magunkat.

Még arra is gondoljunk, hogy az életünk nem ugyanúgy zajlik napról napra. Bizony érnek bennünket hitbeli próbatételek, kísértések. Leginkább azok részéről, akiket szeretünk. Mit mondjon például egy szerelmes kamasz

párjának, ha az szóba hozza, hogy a közvélemény szerint a szerelem már följogosítana ilyen-olyan testi örömökre? Aki jár templomba, az azt mondhatja, hogy „igen, de én afféle templomlátogató katolikus volnék, és Krisztus Urunk szerint még nem jött el az ideje ezeknek a testi örömöknek, mert még nem köteleződtünk el teljesen az egymás iránti szerelemben”. Aki nem jár szentmisére, az mit mondhat? „Én afféle katolikus vagyok, annyira azért nem, hogy templomba járjak, de annyira feltétlenül, hogy megtagadjam tőled a vágyott testi örömet...” Fog ez működni? Ugye tudjuk, hogy nem! A dolgok bizony összefüggnek. Egyikünk sem sziget. Ha személyes életünkben, döntéseinkben Krisztust akarjuk követni, akkor keressük a Krisztust követő közösséget, vegyünk részt annak ünnepein, hálaadásán. Krisztus Urunk népet akart maga köré gyűjteni, és mi ennek a népnek a látható tagjaiként lehetünk valódi, hiteles követői a mi Urunknak.

Harmai Gábor

Segítjük a hajléktalanokat

Ingyenes orvosi szakrendelést biztosítottak a rászorulóknak a római Szent Péter téren egy héten át a szegények november 18-i világnapja alkalmából. Így azokat is megvizsgálták, akik egészségügyi biztosítás és pénz hiányában nem tudnak orvoshoz fordulni. A tér szélén kialakított rendelőben egész nap háziorvosok várták a betegeket, és egy ideig szakorvosok is jelen voltak, többek között kardiológiai, bőrgyógyászati, nőgyógyászati és szemészeti vizsgálatokra is sor került, sőt receptet és további kivizsgálásra szóló beutalót is írtak.

Ferenc pápa 2015-ben ingyenes tisztálkodási pontot hozott létre a Szent Péter tér oldalában. Ugyanitt heti egyszeri ingyenes fodrászszolgálatot és orvosi rendelést biztosítanak és a Vatikántól nem messze ingyenes mosodát és hajléktalanszállást is működtetnek. A római hajléktalanoknak engedélyezték, hogy a Szent Péter térre néző épületek árkádjai alatt töltsék az éjszakát, de kora reggel távozniuk kell innen. Az olasz fővárosban a pápai alalmaznaügyi hivatal vezető Konrad Krajewski bíboros foglalkozik a rászorulókkal, akiknek anyagi segítséget nyújtanak, hálósákokkal, élelmiszerrel támogatják őket. A Vatikán ingyenes koncert- és cirkuszi előadásokat, valamint múzeumi látogatásokat is szervez számukra. Ferenc pápa a szegények idei világnapján ismét több ezer rászorulóknak mutatott be szentmisét, majd ezerötszázán az audienciateremben tartott közös ebéden is részt vehettek, egyesek vele egy asztalnál ülve.

A római alapítású Sant'Egidio közösség december 25-ére minden évben közös ebédre hívja szegény barátait, a hagyományoknak megfelelően templomokban, plébániákban, közösségi házakban, börtönökben, idősok otthonaiban. A programot szerte a világon, így Magyarországon is megtartják. Erdő Péter bíboros szeptember 29-én a Horváth Mihály téri Szent József-templomban mutatott be szentmisét, amelyen a szervezet fennállásának ötvenedik évfordulójáért adtak hálát a közösség tagjai, barátai és a fedél nélküliek részvételével.

Michels Antal, azaz Tóni atya, a Szent József-templom plébánosa egyébként min-

den vasárnap délután három órakor misézik hajléktalanoknak. A velük való törődésre jó példa szerinte a Teréz Anya Nővérei Rend, amelynek tagjai szintén „itt, a Józsefvárosban szegényekkel, betegekkel, hajléktalanokkal foglalkoznak, olyan türelemmel, amilyennel tényleg csak a szentek vagy angyalok rendelkeznek”. Lapunknak elmondta, akadt olyan férfi, akit sikerült rábeszélni, hogy térjen vissza a családjához, engesztelődjön ki velük is. A hozzátartozók szerencsére nyitott szívvel fogadták a közeledését. De sajnos ez a ritkább tapasztalat. Minél több időt tölt valaki az utcán, annál nehezebb visszatérnie a társadalomba.

A hajléktalanokat érintő új törvényi szabályozás kapcsán úgy véli, több szociális munkásra lenne szükség, és sokkal átfogóbban és érzékenyebben kellene hozzájárulni az emberi sorsokhoz. Aláhúzta, nem igaz, hogy az egyház nem szólalt meg az ügyben: Székely János szombathelyi megyéspüspök hosszú levelet írt a hajléktalanságról. „Az nem segít, ha kinyitjuk a templomot, mert a hideg kő meg a hideg pad nem elég” – jegyezte meg.

DJ

Képzés az időslátogatóknak

Egynapos képzésre hívta a Katolikus Karitás és a főgyházmegyei Szent Erzsébet Karitás Központ azokat az önkénteseket, akik időslátogatói szolgálatot végeznek, vagy a jövőben szeretnének ebbe bekapcsolódni. Egyházmegyéinkből negyvenketten mentek el az október 27-i alkalomra, a Magyar Szentek Plébániára. Megyeri Márta mentálhigiénés szakember, a Szent Erzsébet Karitás központ irodavezetője ismertette a jelenlevőkkel az állami ellátórendszert, valamint azokat a legfontosabb kommunikációs módszereket, amelyek az otthonlátogatásban elengedhetetlenek. Az eseményen elméleti tanácsokat kaptak és gyakorlati tapasztalatokat is szereztek az önkéntesek.

Tizenegyedik alkalommal rendezték meg a „72 óra kompromisszum nélkül” önkéntes akciót. A katolikus, a református és az evangélikus egyház által szervezett országos ifjúsági programban évről évre olyan közhasznú feladatokban vesznek részt a fiatalok, mint intézmények és játszótérek felújítása, erdőtakarítás, szociális segítségnyújtás, valamint kulturális műsorok szervezése különböző közösségeknek.

A kezdeményezés Németországból indult 2002-ben. Magyarországon először Szombathely és Győr csatlakozott 2006-ban a háromnapos összefogáshoz, de 2007 óta országsszerte szerveznek akciókat.

Október 11. és 14. között 350 projekt valósult meg, határon innen és túl összesen száz településen több mint 8800 fiatal vállalta, hogy önkéntes munkára szánja a hétvégéjét, és ott segít, ahol szükség van rá. Főgyházmegyénkben több plébánián is végeztek fiatalok takarítási, kertrendezési, kerítésfestési munkákat. Több katolikus oktatási intézmény növendékei is vállaltak önkéntes munkát. Egy szép példa a sok közül: a Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola 6/B osztályos tanulói Pappné Opre Mónika osztályfőnök vezetésével a Kelenföldi Szent Gellért-plébánián jártak, ahol padokat festettek át.

Ovis mise játékkal és imádsággal

mint a Margit körúti ferences templomban. Itt a mise énekei Szedő Dénes egyszerű és letisztult kis versei vagy a gyerekek számára is énekelhető, gitáros vagy furulyával kísért dalok. Az atyák igyekeznek az időtartamra is odafigyelni, hiszen a gyermekek figyelve véges. Az evangélium és az ahhoz fűzött, sokszor dramatikus, bábokkal, szemléltetéssel és történetekkel színezett tanítás kifejezetten nekik szól, őket is bevonva a párbeszédbe. Öröm számukra, ha ilyenkor kis párnákon kiülhetnek az oltár elé, hogy a figurákat ők is kézbe foghatják, hogy részesei lehetnek a történeteknek. A liturgiába maguk is bekapcsolódnak az énekkel, az adományok felhozatalával, a nagyobb ovisok a ministrálással, a felajánlaskor az oltárra helyezett rajzaikkal vagy Úrfelmutatáskor kis csengőkkel is köszöntve a közénk érkező Jézust. A gyerekek örömmel fogadják a mise végén a kifestőket, amelyeket a következő alkalommal kiszínezve ajándékba hozhatnak. Mindeközben lassan maguk is tanulják a szentmise, az imádság, a közösség életét, erejét, örömét, és élvezettel szaladgálnak a szertartás után a templom előtt vagy az udvaron, amíg a szülők közt is barátság szövődik. Odahaza pedig elmesélhetik élményeiket.

FS

Sok szülő számára megoldandó kérdés: gyermekével miként tud úgy részt venni a szentmisén, hogy az a kicsinek is befogadható legyen, és a szertartáson részt vevő más hívőknek se tegye zavaróvá az áhítatot a zsongás, mocorgás, esetleg a sírás. A karonülő vagy éppen totyogó kisgyermektől még nem várható el, hogy figyelmes és nyitott szívvel, fegyelmezetten és áhítattal kapcsolódjon be a szentmisébe.

Sokféle megoldással próbálkoznak a szülők és a plébániák: hol a pap kéri távozásra a zajos gyerekeket és szüleiket a templomtérből, hol egyes szülők maradnak inkább otthon a szűrős tekinteteket megelőzendő, máshol a sekrestyébe vagy üvegfallal elválasztott külön helyiségbe vihetik a szülők a kicsinyeket.

Negyven évvel ezelőtt a pasaréti ferences templomban egy nagyszerű óvónő, Golarits Piroska és Zatykó László atya segítségével született meg a liturgikus ünneplésnek az a formája, amely a kisgyerekek miséjeként, avagy ovis miseként ma is élő gyakorlat úgy a pasaréti,

Kisboldogasszony ünnepén indult útjára Budán az Újlaki Plébániatemplom vándorbölcsője. A kezdeményezés ötletgazdája Nagy-Jónás Izabella fiatal gyógypedagógus, aki a nyári napközis tábor csapatában és közösségvezetőként is tevékenykedett a korábbi években. A program során az újdonsült szülők arra a három-négy hónapra, amíg gyermeküknek szüksége van rá, maguknál tarthatják, majd tovább vándorol a következő családdhoz az ingyenes vándorbölcső, amelyhez kísérő csomag is jár. Ebben vannak olyan füzetek, amelyeket a kölcsönző családok megőrizhetnek: apafüzet, nagyszülőfüzet, áldásfüzet Beran Ferenc plébános atya bölcsőáldásával.

Házások világtalálkozója Esztergomban

Október negyediké és hetediké között az esztergomi Szent Adalbert Központban tartotta ülését a Világméretű Házás Héttvége (Worldwide Marriage Encounter – WWME) lelkeségi mozgalom Európa Tanácsa. Ebből az alkalomból, a programmal párhuzamosan, a Magyar Házás Héttvége közössége lelki napot tartott Esztergomban az Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium épületében mintegy 600 résztvevővel. A bazilikában Erdő Péter bíboros által bemutatott szentmisével zárult nap témája kapcsolódott az eucharisztikus világtalálkozásra való készüléthez: „Értünk adta önmagát.”

A Házás Héttvége olyan lelkeségi mozgalom, amely a Római Katolikus Egyház tanítását vallva segítséget kíván nyújtani a házaspároknak, papoknak és szerzeteseknek az egymással és közösségükkel való kapcsolatuk megújításához és elmélyítéséhez. Segít abban, hogy a több éve együtt élő férj és fe-

leség házassága felfrissüljön és elmélyüljön, hogy a párok tagjai felfedezzék: házastársi kapcsolatuk sok év után és a hétköznapiakban is lehet ugyanolyan bensőséges, mint a házasságuk kezdetén volt. Az ötlet Gabriel Calvo spanyol paptól származik, aki 1952-ben Barcelonában házassági szemináriumot

hirdetett meg, majd a kezdeményezés annyira népszerű lett, hogy az 1970-es években Dél-Amerikán keresztül az Egyesült Államokba is eljutott.

Tematikáját és módszereit Charles A. Gallagher jezsuita szerzetes fejlesztette tovább, így vált igazi mozgalommá. Amerikából 1972 pünkösdjén Suenens bíboros és Guido Heyrbaut lelkipásztor révén vette át a Házás Héttvége programját Belgium, majd onnan fokozatosan egész Európa, és ma már több mint nyolcvan országban tartják meg ezt az eseményt.

Magyarországon 1983-ban szerveztek először Házás Héttvégét az NDK-ból, majd Ausztriából érkező házaspárok és papok közvetítésével. A Házás Héttvége egész Magyarországon és a határon túli magyarok területén harminc régióba szervezetteren működik. A speciális héttvégeken az élet egy-egy fontosabb kérdését járják körül a résztvevők. Kisebb-nagyobb csoportokban arra is van lehetőség, hogy a párok egymást segítsék az adódó nehézségek megoldásában, elviselésében.

Gregor Gábor

Megújul az esztergomi kerektemplom

Az esztergomi déli városrész keresztény határkövének, a Szent Anna-templomnak a felújítása már 2015 óta zajlik, hamarosan teljesen megújul az épület. A renoválásra nagy szükség volt, mivel már több helyen potyogott a vakolat, emellett a tetőszerkezet is beázott. A rekonstrukció során először szigetelték a lábazatot, majd újrafestették a homlokzatot és felújították a sekrestye tetőszerkezetét is.

Érdekesség, hogy a kiskupola a II. világháború idején találatot kapott és azóta egy 15 centiméteres lyuk tátongott rajta. A sérülést és a kupolát az évtizedek során többször is toldozták-foltozták, de csak a mostani végleges javításkor pántolták körbe úgynevezett laposacélal. A kupolán belül közben zajlott a falfreskók restaurálása.

Mindeközben elkezdődött a kétoldali harangtornyok felújítása is. Idén vett újra nagy lendületet a munka, a nagykupolát is újjáépítették, amelynek keretében a faváz több mint felét kicserélték és arany színű vörösrézlemezeket helyeztek fel az idő vasfoga által platinazölddé váltak helyébe. A munkálatok mértékét mutatja, hogy a kupola mérete mintegy 1970 négyzetmétert tesz ki. A kerektemplomon dolgozó kivitelező igazi profinak számít a szakmában, ugyanis közel 40 éve újít fel szakrális épületeket Esztergomban és a város környékén.

WP

Fénylő kereszt a Gellérthegyen

Erdő Péter bíboros áldotta meg a gellérthegy kereszt új díszkivilágítását. Az átadási ünnepséget a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt Sziklatemplom búcsúja alkalmából október 8-án, a szentmisét követően tartották.

Több mint egy évtizede, 2001. augusztus 12-én adták át a pálos rend Sziklatemploma fölött fél évszázad elteltével újraállított keresztet. A korábbi feszületet 1951. július 16-ára virradó éjszaka döntötték le, az új kereszt pedig pontosan a történetek 50. évfordulóján állt újra.

A díszkivilágítás mostani kialakítása kapcsolódik az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előkészületeihez. Az eseményen jelen volt és beszédet mondott Szalay-Bobrovniczky Alexandra főpolgármester-helyettes és Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára.

Erdő Péter hangsúlyozta: öröm látni, hogy Budapesten, városunk közepén a Duna fölé kereszt emelkedik. A fénylő kereszt a remény jele. Krisztus föltámadása emlékeztet arra az isteni szeretetre, amely minket is örök boldogságba hív. Úgy fogalmazott, templomaink külső formája, a harangok szava és a kereszt mindig olyan jelek, amelyek figyelmeztetnek és hívnak minket Isten dicséretére.

Szakmai elismerések egy templomrekonstrukciónak

Berecz Tamás és Batári Attila építészpáros épületfelújítása, a budapesti Tours-i Szent Márton-plébániatemplomon végzett munka bizonyult a legjobbnak az Év háza versenyen, középület kategóriában. Az idén is október első hétfőjén, az építészet világnapján rendezték meg az ünnepélyes eseményt, ahol először osztottak két fődíjat. A Magyar Művészeti Akadémia, a Magyar Építész Kamara és a Magyar Építőművészek Szövetsége által kiírt pályázatra 23 pályázat érkezett. Az 500 ezer forinttal járó elismerést azzal érdemelte ki az átadott templomrekonstrukció, hogy a szerzőpáros alapos munkával felderítette az építész eredeti szándékát és szellemiségének mély átérzésével, új művet létrehozva rekonstruálta azt. „A nyolcvanas évek elavult szerkezeteinek cseréjén túl átértelmezték a szakrális teret, valamint a belső közlekedés és a harangtorony szellemes és szerves, dramaturgiai fasz kialakításával, magas szintű társzművészeti teljesítménnyel újrafo-

galmazták a templomot” – méltatta a munkát Dévényi Sándor, a bíráló bizottság elnöke.

Ugyancsak a Tours-i Szent Márton-templom átalakítását ismerték el a Lechner Tudásközpont különdíjával a Média Építészeti Díj, azaz a MÉD gálaeseményén a Művészetek Palotájában. Az indoklás szerint az átalakítási és bővítési koncepciót egyrészt a templom irattárból váratlanul előkerült régi tervdokumentációra, másrészt a templom nem egészen eszerint megvalósult meglévő formájára alapozták. Az eredeti Szabó István-ideaát, a jelenkor igényeit és a Váci út idő-

közben lezajlott változásait figyelembe véve bontották ki és gondolták tovább. A MÉD-et a legrangosabb online építészeti napilap, a 2017-ben Pro Architectura-díjjal kitüntetett Építészfórum azzal a céllal hozta létre, hogy az építészetet közelebb hozza és érthetővé tegye a laikusok számára is.

Mindezekon felül október végén Berecz Tamás és Batári Attila az Országházban magát a Pro Architectura-díjat is átvehették, melyet évente a magyar építészeti kultúra népszerűsítésében, a minőségi épített környezet létrehozásában, az építészeti értékek megóvásában és az építészeti szemléletformálásban kifejtett tevékenységért ítélnék oda az arra érdemeseknek. Nehéz és felelősségteljes munka az építészeké, hiszen az ő alkotásaik nem néhány évre szólnak. Egy építészeti alkotás többet mond saját magánál, egy kor és a társadalom tükré is egyben – hangsúlyozta az elismeréseket átadó Tuzson Bence közszolgálatért felelős államtitkár.

HC

Négy évtizede lett pápa Szent II. János Pál

Negyven éve, 1978. október 16-án, a 33 napi pápaság után elhunyt I. János Pál utódául választotta meg a bíborosok testülete a viszonylag ismeretlen Karol József Wojtylát. Ő volt 455 év óta az első nem olasz, egyben az első kelet-európai és 58 évével 132 év óta a legfiatalabb pápa.

Wojtyła 1920. május 18-án született a Krakkóhoz közeli Wadowicében. Dolgozott gyárban, kőbányában, majd 1942-ben jelentkezett az illegálisan működő pápi szemináriumba. Pappá szentelése után Rómában, a pápai egyetemen szerzett teológiai doktorátust, egy ideig falusi segédlelkész, majd a krakkói Szent Flórián-templom káplánja volt. Krakkó érseke és metropolitája 1964-ben lett, 1967-ben Szent VI. Pál pápa bíborossá nevezte ki. Aktívan részt vett az 1962 és 1965 között tartott II. Vatikáni Zsinat munkájában.

II. János Pál arra törekedett, hogy helyreállítsa a tanbeli egységet, megrendszabályozza a túlzókat, a tanítóhivataltól eltérőket, és a katolikus egyház kormányzásában is új rendszert vezetett be. Sohasem tagadta meg gyökereit: lengyel hazája iránti szeretetét, a népi

hagyományokban gyökerező Mária-tiszteletet, a munkásként szerzett tapasztalatokat, a lengyel zsidók deportálásának elítélését és a kommunizmus elleni harcot. Befolyása messze túlterjedt a Vatikánon, első, 1979-es lengyelországi látogatása nagyban hozzájárult a

kommunista rendszer bukásához. Amúgy ő volt a legtöbbet utazó pápa: 104 külföldi látogatása során 129 országot keresett fel, eközben a Föld-Hold távolság háromszorosát tette meg. Magyarországon két alkalommal: 1991. augusztus 16–20. között, majd 1996. szeptember 6–7-én járt. Több mint húsz merényletet kíséreltek meg ellene. 1981. május 13-án csodával határos módon élte túl, amikor a török Ali Ağca közvetlen közelről rálőtt. Egészsége 1993-tól kezdett hanyatlani, Parkinson-kórban is szenvedett. 2005. április 2-án, 84 éves korában halt meg, temetésére április 8-án került sor.

Ferenc pápa ünnepi szentmise keretében Rómában, a kanonizációs formula felolvasásával 2014. április 27-én nyilvánította szentté. A rítusra a szertartás elején került sor, 150 bíboros, 1500 püspök és a világ minden tájáról érkezett 6000 pap részvételével, két tucat államfő, illetve uralkodó, tíz kormányfő és számos miniszter, összesen 93 ország delegációjának, és persze zarándokok százezreinek jelenlétében.

KD

Vértanú és reformer a szentek sorában

Ferenc pápa október 19-én szentté nyilvánította a katolikus egyház – maga idejében vitatott – két személyiségét: az egyházat a modern korba bevezető **VI. Pál pápát** és a mise közben meggyilkolt Óscar Arnulfo Romero y Galdámez salvadori érseket.

A vatikáni Szent Péter téren több mint hatvanezer hívő részvételével megtartott szertartáson az első latin-amerikai pápa viselte Óscar Romero érsek véráztatta övét, amely akkor volt rajta, amikor 1980-ban egy kórházban bemutatott misén lelőtte őt egy halálkommandó; és használta VI. Pál pápa botját, kelyhét, valamint ünnepi palliumát is. A szentmisén részt vett és koncelebrált Erdő Péter bíboros is.

A katolikus egyházfő homíliájában „egy extrovertált egyház prófétájának” nevezte VI. Pált, aki megnyitotta az egyházat a világ felé. Giovanni Montini XXIII. János halála után, 1963 júniusában választották meg a katolikus egyház fejévé. VI. Pál kitűnő dip-

lomata volt, a kiegyenlítésre, a kompromisszumra való törekvés jellemezte. A modern világ kérdéseire keresett válaszokat, de teológiai és erkölcsi ítéletei inkább a hagyománnyal voltak összhangban. XXIII. János nyomdokán kívánt haladni, és folytatta az általa 1962-ben összehívott, a katolikus egyház történetében vízvonalat jelentő II. Vatikáni Zsinatot.

Ugyanakkor konzervatív döntéseket hozott a papi nőtlenség, a vegyes házasság és a válás, továbbá a születésszabályozás kérdésében, nevezetesen enciklikái vitákat váltottak ki. A pápa az egyházat a „megfontolva haladás” szellemében kormányozta, nyitottá tette más vallások és a nem keresztény világ felé. **Ő volt az első pápa, aki – a Vatikán falai közül kilépve – megkezdte utazásait a világ-egyházban.** Több százezer kilométert repült, mind az öt földrészt bejárta, látogatást tett Izraelben, többször találkozott Athenagorasz konstantinápolyi ortodox pátriárkával,

akivel 1965-ben kölcsönösen visszavonták az 1054-es egyházszakadás kimondott kiközösítéseket. Ferenc pápa a 2014-es, a családról tartott szinódus után avatta boldoggá VI. Pált.

Az egyházon belül is sokszor vitatott pápával egy időben élt Óscar Romero, akit püspöktársai „veszélyesnek” tartottak. Az 1917-ben Ciudad Barriosban született Romerót 1943-ban szentelték pappá, 1970-ben püspök, 1977-től San Salvador érseke volt a katonai diktatúra, tüntetések, sztrájkok éveiben. 1979-ben dossziét adott át II. János Pál pápának a salvadori katonai oligarchia büntetteiről, felvette a kapcsolatot az amerikai Carter-kormányzattal. Megölését a néhai Roberto D'Aubuisson, a salvadori hadsereg őrnagya, a jobboldali ARENA párt alapítója rendelte el. II. János Pál 2000-ben a 20. század mártírjai között nevezte meg.

Kacsóh Dániel

Szolidaritás az üldözött keresztényekkel

Folytatódott a Közel-Kelet üldözött keresztényeinek sorsát bemutató sorozat a Pázmány Péter Egyetemen, ezúttal *Az iraki kereszténység helyzete az Iszlám Állam után* címmel Yohanna Petros Mouche moszuli szír katolikus érsek és Nicodemus Daoud Matti Sharaf moszuli szír ortodox érsek tartott előadást november 14-én a Jog- és Államtudományi Karon. A rendezvényt az üldözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps Program megvalósításáért felelős államtitkárság szervezte.

Fodor György prorektor a sokat szenvedett keresztény testvérek iránti szolidaritást emelte ki köszöntőjében, Azbej Tristan államtitkár pedig rámutatott: Moszulban hajdan több százezeres keresztény közösség virágzott, de miután a várost 2014-ben elfoglalta az Iszlám Állam, menekülniük kellett. Ezt a tragédiát a nyugati világ jórészt közönnnyel figyelte – mondta az államtitkár. Jelenleg a világ 80 országában 215 millió keresztény van kitéve üldözésnek, csupán a hite miatt, „ez humanitárius katasztrófa”.

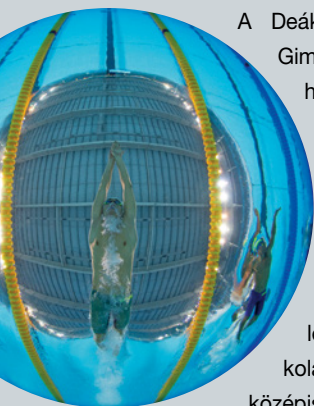
Yohanna Petros Mouche emlékeztetett: két éve szabadult fel a régiójuk, a Ninivei-fennsík, ám a helyzet továbbra sem stabilizálódott. Hatezer család ugyan már hazatért, de sokan még haboznak. Nicodemus Daoud Matti Sharaf szerint le sem lehet írni, milyen szörnyű körülmények között élnek Irakban a keresztények, **„pedig mi vagyunk az iraki nép alapja, a kereszténység gyökere, és mi vagyunk az utolsó, akik szíriai arámul, Jézus Krisztus nyelvén beszélünk”**. Ha nem kapnak segítséget, a nyelvükkel együtt az iraki szír keresztények is eltűnnek – figyelmeztetett.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nagyszabású gyűjtést indított szeptemberben az afrikai és ázsiai országokban üldözött keresztények megsegítésére. Csak az első hónapban 18 millió forint gyűlt össze, ám az akció karácsonyig tart, még van lehetőség adományozásra. Egy korábbi gyűjtés-

ben 126 millió forinttal tudta támogatni az üldözötteket a püspöki kar. Az üldözésnek számos módzata van a diszkriminációtól kezdve a legkegyetlenebb módon elkövetett gyilkosságokig. Megbízható felmérések szerint napjainkban is ötpercenként ölnék meg egy-egy keresztényt a vallása miatt. Ide kapcsolódik, hogy október végén Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök celebrált angol nyelvű szentmisét a Budapest-gazdagréti Szent Angyalok-templomban, a hazánkban tanuló üldözött keresztények tanévnyitóján. Szentbeszédében együttérzéséről biztosította az ösztöndíjas fiatalokat, akiknek azt mondta: azokra emlékeztetnek bennünket, akik a rájuk irányított gyilkos fegyverek ellenére bátran elmentek az ünnepi szentmisékre, összegyűltek a rommá lőtt templomokban, és kitartottak a hitük mellett.

MB

Jó teljesítmények az egyházi iskolákban

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium, Egyházzenei Szakgimnázium és Szakkollégium, valamint a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium a legjobb egyházi iskola – derül ki a HVG középiskolákról készített 2019-es rangsorából. A negyedik egyházi középiskola a Baár-Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, az ötödik pedig a budapesti Piarista Gimnázium lett. A Deák Téri gimnázium egyébként az összesített rangsorban a tizennegyedik helyen áll.

A legjobbiskola.hu nevű szakmai oldalon ugyancsak elérhető egy rangsor, amelyen

a második és a harmadik helyen is a Deák Téri gimnázium végzett, előbb a nyolc, majd a négy évfolyamos képzésével. Az egyházi iskolák közül az evangélikusok után a következő három egyházi intézmény a Pannonhalmi Bencés Gimnázium, Egyházzenei Szakgimnázium és Kollégium, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium, majd a budapesti Piarista Gimnázium. A készítőik elsősorban az Oktatási Hivatal által közzétett érettségi és kompetencia-felmérés információkat használták fel, ehhez tették hozzá a modern adatbázis-hátteret és a speciális elemzési módszertant.

Ezen a honlapon látható egy általános iskolai sorrend is. Ebben több egyházi intézmény igen előkelő helyet ért el, a legjobb közülük a Baár-Madas, az első katolikus pedig az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola és Óvoda, míg a második a szentendrei Szent András Katolikus Általános Iskola

és Óvoda lett. Őket a Máriaremete-Hidegkút Ökumenikus Általános Iskola követi, utána pedig a XVI. kerületi Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola szerepel az egyházi intézmények közül. Természetesen ezeknél az adatsoroknál is ki kell hangsúlyozni, hogy az oktatási intézmények eredményessége számos más tényezőben is megmutatkozhat.

Az egyházi iskolák más téren is jó teljesítménnyel büszkélkedhetnek: a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium két tanulója, Böhm Csaba (öttusa) és Böhm Sebestyén (úszás) részt vett az idei ifjúsági olimpián Argentínában, ahol minden idők legjobb szereplését produkálta a magyar csapat. Ha mindent beleszámolunk, Oroszország, Kína, Japán és a Nemzetek Vegyes Csapata mögött az ötödik helyet szerezte meg a magyar küldöttség az olimpia éremtáblázatán, ha a vegyes csapatokat nem tekintjük, úgy a negyedik helyen vagyunk.

EB

Szenzációs kiállítás a budai Várban

Új szempontból vizsgálja Mátyás király legendás könyvgyűjteményét az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) kiállítása: *A Corvina könyvtár budai műhelye* címmel megnyílt tárlat a Budán készült kódexek történetét járja körül. A kiállítás azt a korszakot idézi meg Magyarország történetéből, amikor a tudomány és a művészet szerencsés csillagzat alatt állt együtt Mátyás uralkodása idején – emlékeztetett a tárlat hétfői megnyitóján az emberi erőforrások minisztere. Kásler Miklós kiemelte: a középkori magyar nagyhatalom élére ismét nemzeti uralkodó került, aki egyesítette magában a zseniális államférfit, a kiváló hadvezért és új jelenségként a nagyszerű tudomány- és művészetpártolót. Szinte mindenki hallott Mátyás hatalmas könyvtáráról, kevésbé közismert azonban, hogy a gyűjteménybe Budán is készültek kötetek – mondta el Kásler Miklós. A megnyitót megtisztelte jelenlétével a magyarországi apostoli nuncius, Michael August Blume alessanói címzetes érsek, verbita szerzetes is.

Tüske László, az OSZK főigazgatója felidézte, a Bibliotheca Corviniana már Mátyás idejében elnyerte a kortársak elismerését, szétszóródása óta pedig a világ legnevesebb könyvtárai is legféltebb kincseik között tartják számon a corvinákat. Az OSZK 35 corvinát őriz, és az ezekkel kapcsolatos kutatási eredményeket folyamatosan közzéteszi – jegyezte meg a főigazgató.

Zsupán Edina kurátor hangsúlyozta, a tárlat Mátyás könyvtárának Budán készült darabjaira koncentrált számos jelentős hazai és

külföldi gyűjteményből kölcsönözve corvinákat. A budai kódexműhely valószínűleg Beatrice királynő érkezésekor kezdte meg tizenhat éves működését. A műhelyből kikerült munkák magas színvonalát jelzi, hogy különleges, eddig egyöntetűen itáliai tartott kódexekről derült ki a budai eredet. A mostani tárlat révén immár a korábban ismertnél jóval árnyaltabban lehet bemutatni, hogy hogyan és milyen mértékben támaszkodtak a királyi könyvtár létrehozói a korábbi tudós főpapi

Immár digitálisan is elérhető az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár kódextöredékei. A több mint 200 ezer könyvtári egységgel (55 kódex, 300 őnyomtatvány, több ezer antikva) rendelkező gyűjteményben 2014-ben kezdődött a digitalizációs munka. Ennek egyik állomása és eredménye, hogy mára az itt őrzött kódextöredékek is nyilvánosan tanulmányozható oldalt kaptak a könyvtár honlapjának Bibliotheca digitalis aloldalán.

generáció, Vitéz János, Handó György és Janus Pannonius gyűjteményeire.

A budai műhely ráadásul nem kizárólag a királyi könyvtár számára teljesített megbízásokat, hiszen – követve a király példáját – magas rangú főpapok is a megbízói közé tartoztak. Ezúttal Kálmáncsehi Domonkos székesfehérvári nagyrépost három díszkódexet is kiállítottak: a magyar múlt egyik legszebb kódexe, a Budapesten őrzött breviárium mellett megtekinthető a főpap Párizsban őrzött imakönyve, valamint a New York-i breviárium és misszálé is. E két utóbbi kódex még nem szerepelt hazai kiállításon.

Párizsból hozták el a késő középkor egyik legjelentősebb magyar mecénásának, Szatmári György pécsi püspöknek rendkívüli szépségű breviáriumát, valamint a budai műhely legszebb stíluskörének névadó csúcstarabját, a Cassianus corvinát. Lipcseből érkezett az a corvina, amely egyedülként őrizte meg Bíborbanszületett Konstantin (905–959) bizánci császár művét az udvari szertartásrendről. Ugyancsak valódi szenzációként mutatják be a legújabban azonosított corvinát is, amely szintén görög nyelvű, Teológus Szent Gergely műveivel. Filológiai különlegességként érkezett Lipcseből a görögül kiválóan tudó Janus Pannonius Plutarkhosz-fordítása. A számos interaktív elemmel dúsított kiállítás 2019. február 9-ig lesz látható.

NIDO

Szobrot kap Szent Margit a róla elnevezett szigeten

Miután Beran Ferenc plébános az újlaki egyházközség nevében levélben fordult Tarlós Istvánhoz, kérve, a főváros állítson szobrot a Margitszigeten a sziget névadójának, Szent Margitnak a tiszteletére, a főpolgármester jelezte, támogatja az elképzelést. A köztéri alkotásra pályázatot írtak ki, a benyújtott 39 pályamű közül pedig Bakos Ildikó szobrász tervét választotta ki a szakmai zsűri.

Az avatásra még ebben az évben, Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepéhez közeli időpontban sor kerül a domonkosrendi kolostor romjai előtti területen. Az időpont megvá-

lasztásánál nagy jelentősége volt annak a történelmi ténynek, hogy XII. Piusz pápa 75 évvel ezelőtt, 1943. november 19-én emelte a szentek sorába Margitot.

Az ünnepnek akkor lesz kellő hatása közösségeinkre, egyházunkra és társadalmunkra, ha arra lelkiileg készülünk. Ezt segítik elő az újlaki templomban havonta bemutatott szentmisék és a szentmisékhez kötődő esti dicséretetek, azaz vesperások. Az ünnepi liturgiák a Margitszigeten minden hónap 18-án este 6-kor, Újlakon minden hónap 27-én fél 6-kor kezdődnek. Az Újlaki Sárlos Boldo-

gasszony Plébánia ezzel összefüggésben minikonferenciát is szervezett, amelyen felszólalt Jelenits István atya, Bakos Ildikó, a szobor alkotója és Madas Edit egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja is.

Újlaki Hangok

ANGYALBATYU

A KATOLIKUS KARITÁSZ AJÁNDÉKGYŰJTŐ AKCIÓJA

CSATLAKOZZ TE IS!

Készíts angyalbatyut egy nehéz sorsú gyermeknek!

HOGYAN KÉSZÍTS ANGYALBATYUT?

1. Válogass össze jó állapotban lévő játékokat, apró ajándéktárgyakat, édességet, pipere holmikat.
2. Tehetsz bele személyes üzenetet, jókívánságot, képeslapot vagy rajtot is.
3. Keress egy dobozt, amibe beleférnek ezek.
(Ha nincs dobozod, hozd el zacskóban a gyűjtőpontra és mi bedobozoljuk!)
4. Írd rá a dobozra, hogy hány éves fiú vagy lány számára készítetted!
5. Hozd el a dobozt az egyik gyűjtőpontra!

Kérjük, ne tegyél a dobozba törékeny, folyékony vagy romlandó ajándékot!
(Ezek tönkre tehetik meglepetésed!)

Adhatsz angyalbatyut on-line adományozással is: www.karitasz.hu.
Néhány ezer forintból összeállítjuk csomagodat egy gyermeknek!

Segíthetsz a **1356-os adományvonal** hívásával is!
Hívásonként 500,- forinttal támogathatod a gyűjtést!

Legyen ünnep a karácsony még több gyermeknek!

www.angyalbatyu.hu